

ΟΔΗΓΙΕΣ

ΟΔΗΓΙΑ 2010/32/ΕΕ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Μαΐου 2010

για την εφαρμογή της συμφωνίας-πλαisiού σχετικά με την πρόληψη των τραυματισμών που προκαλούνται από αιχμηρά αντικείμενα στο νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα, η οποία συνήφθη από τις οργανώσεις HOSPEEM και EPSU

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 155 παράγραφος 2,

την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Σύμφωνα με το άρθρο 155 παράγραφος 2 της συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), οι κοινωνικοί εταίροι μπορούν να ζητούν από κοινού την εφαρμογή των συμφωνιών που συνάπτουν, σε ενωσιακό επίπεδο, για θέματα που καλύπτονται από το άρθρο 153 της ΣΛΕΕ, με απόφαση του Συμβουλίου που λαμβάνεται μετά από πρόταση της Επιτροπής.
- (2) Με επιστολή της 17ης Νοεμβρίου 2008, οι ευρωπαϊκές οργανώσεις κοινωνικών εταίρων HOSPEEM (Ευρωπαϊκή Ένωση Εργοδοτών του Νοσοκομειακού και του Υγειονομικού Τομέα, τομεακή οργάνωση που εκπροσωπεί τους εργοδότες) και EPSU (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συνδικάτων Δημόσιων Υπηρεσιών, ευρωπαϊκή οργάνωση συνδικάτων) γνωστοποίησαν στην Επιτροπή την επιθυμία τους να αρχίσουν διαπραγματεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 138 παράγραφος 4 και το άρθρο 139 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας («Συνθήκη ΕΚ») ⁽¹⁾ με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας-πλαisiού για την πρόληψη των τραυματισμών που προκαλούνται από αιχμηρά αντικείμενα στο νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα.
- (3) Στις 17 Ιουλίου 2009, οι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι υπέγραψαν το κείμενο της συμφωνίας-πλαisiού σχετικά με την πρόληψη των τραυματισμών που προκαλούνται από αιχμηρά αντικείμενα στο νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα.
- (4) Δεδομένου ότι οι στόχοι της οδηγίας, και συγκεκριμένα η επίτευξη του ασφαλέστερου δυνατού εργασιακού περιβάλλοντος με την πρόληψη των τραυματισμών των εργαζομένων που προκαλούνται από κάθε είδους ιατρικά αιχμηρά αντικεί-

μενα (συμπεριλαμβανομένων των βελονών) και την προστασία των εργαζομένων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο στον νοσοκομειακό και τον υγειονομικό τομέα, δεν μπορούν να επιτευχθούν ικανοποιητικά από τα κράτη μέλη και μπορούν, συνεπώς, να επιτευχθούν καλλίτερα, σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να λάβει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας του άρθρου 5 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας του ίδιου άρθρου, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.

- (5) Κατά την εκπόνηση της πρότασής της για οδηγία, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της την αντιπροσωπευτικότητα των υπογραφόντων μερών, λαμβανομένου υπόψη του πεδίου εφαρμογής της συμφωνίας, για το νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα, την εντολή τους και τη νομιμότητα των ρητρών της συμφωνίας-πλαisiού, καθώς και τη συμμόρφωσή της προς τις σχετικές διατάξεις για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις.
- (6) Η Επιτροπή ενημέρωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή για την πρότασή της.
- (7) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε, στις 11 Φεβρουαρίου 2010, ψήφισμα για την πρόταση.
- (8) Ο σκοπός της συμφωνίας-πλαisiού, όπως ορίζεται στη ρήτρα 1, είναι να προαγάγει την επίτευξη ενός από τους στόχους της κοινωνικής πολιτικής, και συγκεκριμένα τη βελτίωση των εργασιακών συνθηκών.
- (9) Η ρήτρα 11 επιτρέπει στα κράτη μέλη και στην Κοινότητα (από 1ης Δεκεμβρίου 2009, αντικαθίσταται από την Ένωση) να διατηρούν και να θεσπίζουν διατάξεις που είναι ευνοϊκότερες για την προστασία των εργαζομένων από τραυματισμούς που προκαλούνται από ιατρικά αιχμηρά αντικείμενα.
- (10) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να προβλέπουν αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές κυρώσεις σε περίπτωση αθέτησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα οδηγία.

⁽¹⁾ Νέα αρίθμηση: άρθρο 154 παράγραφος 4 και άρθρο 155 της ΣΛΕΕ.

- (11) Τα κράτη μέλη μπορούν να αναθέσουν στους κοινωνικούς εταίρους, μετά από κοινό τους αίτημα, την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, ενόσω προβαίνουν σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες προκειμένου να εξασφαλίσουν ότι δύνανται, ανά πάσα στιγμή, να εξασφαλίζουν τα αποτελέσματα που επιβάλλει η παρούσα οδηγία.
- (12) Σύμφωνα με το σημείο 34 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση της νομοθεσίας⁽¹⁾, τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να καταρτίζουν, προς ίδια χρήση και προς όφελος της Κοινότητας, τους δικούς τους πίνακες, οι οποίοι αποτυπώνουν, στο μέτρο του δυνατού, την αντιστοιχία της παρούσας οδηγίας με τα μέτρα μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο, και να τους δημοσιοποιούν,

ΕΞΕΛΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζει τη συμφωνία-πλαίσιο για την πρόληψη των τραυματισμών που προκαλούνται από αιχμηρά αντικείμενα στο νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα, η οποία συνήφθη από τους ευρωπαϊούς κοινωνικούς εταίρους HOSPEEM και EPSU, στις 17 Ιουλίου 2009, όπως παρατίθεται στο παράρτημα.

Άρθρο 2

Τα κράτη μέλη καθορίζουν τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα οδηγία. Οι κυρώσεις είναι αποτελεσματικές, αναλογικές και αποτρεπτικές.

Άρθρο 3

1. Τα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία ή διασφαλίζουν ότι οι κοινωνικοί εταίροι έχουν λάβει, με συμφωνία, τα αναγκαία μέτρα το αργότερο έως τις 11 Μαΐου 2013. Ενημερώνουν αμέσως στην Επιτροπή σχετικά.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Ο τρόπος της αναφοράς καθορίζεται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των ουσιαστών διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Άρθρο 4

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 5

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Βρυξέλλες, 10 Μαΐου 2010.

Για το Συμβούλιο

Η Πρόεδρος

Á. GONZÁLEZ-SINDE REIG

⁽¹⁾ EE C 321 της 31.12.2003, σ. 1.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΣΥΜΦΩΝΙΑ-ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΡΑΥΜΑΤΙΣΜΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΚΑΛΟΥΝΤΑΙ ΑΠΟ ΑΙΧΜΗΡΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ ΣΤΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑΚΟ ΚΑΙ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟ ΤΟΜΕΑ**Προοίμιο:**

1. Η υγεία και η ασφάλεια στην εργασία αποτελεί ζήτημα σημαντικό για όλους όσοι δραστηριοποιούνται στον νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα. Η ανάληψη ορθής δράσης για την πρόληψη των περιττών τραυματισμών και την προστασία από αυτούς θα έχει θετικό αντίκτυπο στους πόρους.
2. Η υγεία και η ασφάλεια των εργαζομένων έχουν πρωταρχική σημασία και συνδέονται στενά με την υγεία των ασθενών. Τούτο είναι καθοριστικό στοιχείο για την ποιότητα της περίθαλψης.
3. Η διαδικασία της χάραξης και της εφαρμογής της πολιτικής όσον αφορά τα ιατρικά αιχμηρά αντικείμενα θα πρέπει να αποτελεί καρπό κοινωνικού διαλόγου.
4. Η HOSPEEM (Ευρωπαϊκή Ένωση Εργοδοτών του Νοσοκομειακού και του Υγειονομικού Τομέα) και η EPSU (Ευρωπαϊκή Ομοσπονδία Συνδικάτων Δημόσιων Υπηρεσιών), οι αναγνωρισμένοι ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι του νοσοκομειακού και υγειονομικού τομέα, συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Γενικά σχόλια:

1. Έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 138 και 139 παράγραφος 2 ⁽¹⁾,
2. Έχοντας υπόψη την οδηγία 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία ⁽²⁾,
3. Έχοντας υπόψη την οδηγία 89/655/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 1989, σχετικά με τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού από τους εργαζομένους κατά την εργασία τους ⁽³⁾,
4. Έχοντας υπόψη την οδηγία 2000/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2000, για την προστασία των εργαζομένων από κινδύνους που διατρέχουν λόγω έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες κατά την εργασία ⁽⁴⁾,
5. Έχοντας υπόψη την κοινοτική στρατηγική 2007-2012 για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία ⁽⁵⁾,
6. Έχοντας υπόψη την οδηγία 2002/14/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2002, περί θεσπίσεως γενικού πλαισίου ενημερώσεως και διαβουλεύσεως των εργαζομένων στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα ⁽⁶⁾,
7. Έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2006, σχετικά με την προστασία του νοσηλευτικού προσωπικού στην Ευρώπη από λοιμώξεις που μεταδίδονται με το αίμα και προκαλούνται από τραυματισμούς από βελόνες [2006/2015(INI)],
8. Έχοντας υπόψη το πρώτο και το δεύτερο στάδιο των διαβουλεύσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την προστασία του ευρωπαϊκού νοσηλευτικού προσωπικού από αιματογενείς λοιμώξεις που προκαλούνται από τραυματισμούς με βελόνες,
9. Έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα του τεχνικού σεμιναρίου των EPSU και HOSPEEM για τους τραυματισμούς από βελόνες στις 7 Φεβρουαρίου 2008,
10. Έχοντας υπόψη την ιεράρχηση των γενικών αρχών πρόληψης που προβλέπονται στο άρθρο 6 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ καθώς και τα προληπτικά μέτρα που ορίζονται στα άρθρα 3, 5 και 6 της οδηγίας 2000/54/ΕΚ,
11. Έχοντας υπόψη τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές της ΔΟΕ/ΠΟΥ σχετικά με τις υπηρεσίες υγείας και τον ιό HIV/AIDS καθώς και τις οδηγίες τους σχετικά με την προληπτική αγωγή μετά την έκθεση σε κίνδυνο για την πρόληψη της λοίμωξης από τον ιό HIV,
12. Σεβόμενοι απόλυτα τις ισχύουσες εθνικές νομοθεσίες και συλλογικές συμφωνίες,
13. Εκτιμώντας ότι πρέπει να αναληφθεί δράση για την αξιολόγηση της έκτασης του αντικτύπου των τραυματισμών από αιχμηρά αντικείμενα στο νοσοκομειακό και υγειονομικό τομέα και ότι, σύμφωνα με τα επιστημονικά στοιχεία, τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα μπορούν να μειώσουν σημαντικά την εκδήλωση ατυχημάτων και λοιμώξεων,

⁽¹⁾ Νέα αριθμηση: άρθρο 154 και άρθρο 155 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

⁽²⁾ ΕΕ L 183 της 29.6.1989, σ. 1.

⁽³⁾ ΕΕ L 393 της 30.12.1990, σ. 13. Εν συνέχεια, η οδηγία αυτή έχει κωδικοποιηθεί ως οδηγία 2009/104/ΕΚ, ΕΕ L 260 της 3.10.2009, σ. 5.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 262 της 17.10.2000, σ. 21.

⁽⁵⁾ COM(2007) 62 τελικό, 21.2.2007.

⁽⁶⁾ ΕΕ L 80 της 23.3.2002, σ. 29.

14. Εκτιμώντας ότι μια πλήρης διαδικασία εκτίμησης της κινδύνου αποτελεί προϋπόθεση για την ανάληψη κατάλληλης δράσης για την πρόληψη των τραυματισμών και των λοιμώξεων,
15. Εκτιμώντας ότι οι εργοδότες και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων για θέματα υγείας και ασφάλειας πρέπει να συνεργάζονται για την πρόληψη και των προστασία των εργαζομένων από τους τραυματισμούς και τις λοιμώξεις που προκαλούνται από ιατρικά αιχμηρά αντικείμενα,
16. Εκτιμώντας ότι οι εργαζόμενοι του υγειονομικού κλάδου διατρέχουν κυρίως, αλλά όχι αποκλειστικά, κίνδυνο τραυματισμού από αιχμηρά αντικείμενα,
17. Εκτιμώντας ότι οι φοιτητές που πραγματοποιούν κλινική άσκηση, στο πλαίσιο των σπουδών τους, μολονότι δεν θεωρούνται εργαζόμενοι δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, θα πρέπει να καλύπτονται από τα προληπτικά και προστατευτικά μέτρα που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία, ενώ οι σχετικές ευθύνες θα πρέπει να ρυθμίζονται ανάλογα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

Ρήτρα 1: Σκοπός

Σκοπός της παρούσας συμφωνίας-πλαisiού είναι:

- η επίτευξη του ασφαλέστερου δυνατού εργασιακού περιβάλλοντος,
- η πρόληψη των τραυματισμών των εργαζομένων από κάθε είδους ιατρικό αιχμηρό αντικείμενο (συμπεριλαμβανομένων των βελονών),
- η προστασία των εργαζομένων που διατρέχουν κίνδυνο,
- η διαμόρφωση ολοκληρωμένης προσέγγισης για τον καθορισμό πολιτικών σχετικά με την εκτίμηση του κινδύνου, την πρόληψη του κινδύνου, την κατάρτιση, την ενημέρωση, την ευαισθητοποίηση και την παρακολούθηση,
- η θέσπιση διαδικασιών αντίδρασης και παρακολούθησης.

Ρήτρα 2: Πεδίο εφαρμογής

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται σε όλους τους εργαζομένους του νοσοκομειακού και του υγειονομικού τομέα καθώς και σε όλους όσοι υπάγονται στη διοικητική εξουσία και εποπτεία των εργοδοτών. Οι εργοδότες θα πρέπει να καταβάλλουν προσπάθειες για να εξασφαλίζουν ότι οι υπεργολάβοι συμμορφώνονται με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

Ρήτρα 3: Ορισμοί

Κατά την έννοια της παρούσας συμφωνίας, νοούνται ως:

1. Εργαζόμενοι: τα πρόσωπα που απασχολούνται από εργοδότη, συμπεριλαμβανομένων των μαθητευομένων και των ασκουμένων, στον τομέα των υπηρεσιών και των δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα με το νοσοκομειακό και τον υγειονομικό τομέα. Οι εργαζόμενοι που απασχολούνται με σχέση πρόσκαιρης εργασίας κατά την έννοια της οδηγίας 91/383/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη συμπλήρωση των μέτρων που αποσκοπούν στο να προαγάγουν τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας κατά την εργασία των εργαζομένων με σχέση εργασίας ορισμένου χρόνου ή με σχέση πρόσκαιρης εργασίας⁽¹⁾ εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας.
2. Καλυπτόμενοι χώροι εργασίας: οι υγειονομικοί οργανισμοί/υπηρεσίες του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, καθώς και κάθε άλλος χώρος όπου εκτελούνται και παρέχονται υπηρεσίες/δραστηριότητες υγείας, υπό τη διοικητική εξουσία και εποπτεία του εργοδότη.
3. Εργοδότες: τα φυσικά/νομικά πρόσωπα/οργανισμοί που έχουν σχέση εργασίας με τους εργαζομένους. Είναι υπεύθυνοι για τη διαχείριση, την οργάνωση και την παροχή υγειονομικής περιθαλψης και τις άμεσα συνδεδεμένες υπηρεσίες/δραστηριότητες που παρέχονται από τους εργαζομένους.
4. Αιχμηρά αντικείμενα: αντικείμενα ή εργαλεία αναγκαία για την άσκηση συγκεκριμένων δραστηριοτήτων στον τομέα της υγείας, τα οποία μπορούν να κόβουν, να τρυπούν, να προκαλούν τραυματισμό ή/και λοίμωξη. Τα αιχμηρά αντικείμενα θεωρούνται εξοπλισμός εργασίας υπό την έννοια της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ για τον εξοπλισμό εργασίας.
5. Ιεράρχηση μέτρων: ιεράρχηση των μέτρων ανάλογα με την αποτελεσματικότητά τους όσον αφορά την αποτροπή, την εξάλειψη και τη μείωση των κινδύνων όπως ορίζονται στο άρθρο 6 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ και στα άρθρα 3, 5 και 6 της οδηγίας 200/54/ΕΚ.
6. Ειδικά προληπτικά μέτρα: μέτρα που λαμβάνονται για την αποτροπή των τραυματισμών ή/και της μετάδοσης λοιμώξεων κατά την παροχή υπηρεσιών και την εκτέλεση δραστηριοτήτων που συνδέονται άμεσα με το νοσοκομειακό και τον υγειονομικό τομέα, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης του ασφαλέστερου απαιτούμενου εξοπλισμού, με βάση την εκτίμηση κινδύνου, και των ασφαλών μεθόδων διάθεσης των ιατρικών αιχμηρών αντικειμένων.
7. Εκπρόσωποι των εργαζομένων: κάθε πρόσωπο που εκλέγεται, επιλέγεται ή ορίζεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή/και πρακτική για να εκπροσωπεί τους εργαζομένους.

⁽¹⁾ ΕΕ L 206 της 29.7.1991, σ. 19.

8. Εκπρόσωποι των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας: σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο γ) της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, κάθε πρόσωπο που εκλέγεται, επιλέγεται ή ορίζεται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή/και πρακτική για να εκπροσωπεί τους εργαζομένους όσον αφορά τα ζητήματα προστασίας της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία.
9. Υπεργολάβος: κάθε πρόσωπο που δραστηριοποιείται σε υπηρεσίες και δραστηριότητες που συνδέονται άμεσα με το νοσοκομειακό και τον υγειονομικό τομέα, στο πλαίσιο συμβατικών σχέσεων εργασίας που συνάπτει με τον εργοδότη.

Ρήτρα 4: Αρχές

1. Οι εργαζόμενοι του υγειονομικού τομέα που διαθέτουν ορθή κατάρτιση, επαρκείς πόρους και προστασία αποτελούν καθοριστικό παράγοντα για την πρόληψη των κινδύνων που συνδέονται με τραυματισμούς και λοιμώξεις από ιατρικά αιχμηρά αντικείμενα. Η αποτροπή της έκθεσης αποτελεί τη βασική στρατηγική για την εξάλειψη και την ελαχιστοποίηση του κινδύνου των τραυματισμών ή των λοιμώξεων που προκαλούνται στον χώρο της εργασίας.
2. Ο ρόλος των εκπροσώπων των εργαζομένων σε θέματα υγείας και ασφάλειας είναι πρωταρχικός για την πρόληψη κινδύνου και την προστασία.
3. Ο εργοδότης υποχρεούνται να μεριμνά για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων σε κάθε πτυχή που συνδέεται με την εργασία, συμπεριλαμβανομένων των ψυχοκοινωνικών παραγόντων και της οργάνωσης της εργασίας.
4. Αποτελεί ευθύνη του κάθε εργαζομένου να φροντίζει, ανάλογα με τις δυνατότητές του, για την ασφάλεια και την υγεία του, καθώς και για την ασφάλεια και την υγεία των άλλων προσώπων που επηρεάζονται από τις πράξεις του κατά την εργασία, σύμφωνα με την κατάρτισή του και τις οδηγίες του εργοδότη του.
5. Ο εργοδότης διαμορφώνει ένα περιβάλλον μέσα στο οποίο οι εργαζόμενοι και οι εκπρόσωποί τους συμμετέχουν στην ανάπτυξη πολιτικών και πρακτικών για την υγεία και την ασφάλεια.
6. Η αρχή που διέπει τα ακόλουθα ειδικά προληπτικά μέτρα που διατυπώνονται στις ρήτρες 5-10 της παρούσας συμφωνίας σημαίνει ότι ποτέ δεν προεξοφλείται η έλλειψη κινδύνου. Εφαρμόζεται η ιεράρχηση των γενικών αρχών πρόληψης σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ και των άρθρων 3, 5 και 6 της οδηγίας 2000/54/ΕΚ.
7. Οι εργοδότες και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων συνεργάζονται στο κατάλληλο επίπεδο για την εξάλειψη και την πρόληψη των κινδύνων, την προστασία της υγείας και της ασφάλειας των εργαζομένων και τη διαμόρφωση ασφαλούς εργασιακού περιβάλλοντος, μεταξύ άλλων με διαβουλεύσεις σχετικά με την επιλογή και τη χρήση ασφαλούς εξοπλισμού, με τον καθορισμό του βέλτιστου τρόπου για την εφαρμογή των διαδικασιών κατάρτισης, ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης.
8. Πρέπει να αναληφθεί δράση μέσω διαδικασίας ενημέρωσης και διαβούλευσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή/και τις συλλογικές συμβάσεις.
9. Για να είναι αποτελεσματικά τα μέτρα ευαισθητοποίησης πρέπει να γίνεται καταμερισμός των υποχρεώσεων μεταξύ των εργοδοτών, των εργαζομένων και των εκπροσώπων τους.
10. Για την επίτευξη του ασφαλέστερου δυνατού εργασιακού περιβάλλοντος, είναι σκόπιμο να συνδυάζονται μέτρα σχεδιασμού, ευαισθητοποίησης, ενημέρωσης, κατάρτισης, πρόληψης και παρακολούθησης.
11. Πρέπει να καλλιεργηθεί η νοοτροπία του «μη στιγματισμού». Η αναφορά των περιστατικών πρέπει να επικεντρώνεται στους συστημικούς παράγοντες και όχι στα ατομικά σφάλματα. Η συστηματική αναφορά των περιστατικών πρέπει να θεωρείται ως φυσιολογική διαδικασία.

Ρήτρα 5: Εκτίμηση κινδύνου

1. Οι διαδικασίες εκτίμησης κινδύνου διενεργούνται σύμφωνα με τα άρθρα 3 και 6 της οδηγίας 2000/54/ΕΚ και τα άρθρα 6 και 9 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.
2. Η εκτίμηση κινδύνου περιλαμβάνει τον προσδιορισμό της έκθεσης, την κατανόηση της σημασίας ενός ορθώς εξοπλισμένου και οργανωμένου εργασιακού περιβάλλοντος και καλύπτει όλες τις περιπτώσεις που συνδέονται με τραυματισμό, αίμα ή άλλο δυνητικά μολυσματικό υλικό.
3. Οι εκτιμήσεις κινδύνου λαμβάνουν υπόψη την τεχνολογία, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, το επίπεδο των προσόντων, τους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες που συνδέονται με την εργασία και την επίδραση παραγόντων που συνδέονται με το εργασιακό περιβάλλον. Η εκτίμηση κινδύνου:
 - προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα μπορούσε να αποτραπεί η έκθεση,
 - εξετάζει πιθανά εναλλακτικά συστήματα.

Ρήτρα 6: Εξάλειψη, πρόληψη και προστασία

1. Στις περιπτώσεις που τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου αποκαλύπτουν ότι υπάρχει κίνδυνος τραυματισμού από αιχμηρά αντικείμενα ή/και λοιμώξεις, πρέπει να διακόπτεται η έκθεση των εργαζομένων στον κίνδυνο με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η σειρά προτεραιότητας:
 - καθορίζονται και εφαρμόζονται ασφαλείς διαδικασίες για τη χρήση και τη διάθεση των αιχμηρών ιατρικών εργαλείων και των μολυσμένων αποβλήτων. Οι διαδικασίες αυτές επαναξιολογούνται τακτικά και αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα των μέτρων για την ενημέρωση και την κατάρτιση των εργαζομένων που αναφέρονται στη ρήτρα 8,

- παύει η περιττή χρήση αιχμηρών αντικειμένων με αλλαγές στην πρακτική και με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου, με την εξασφάλιση ιατρικών συσκευών που περιέχουν μηχανισμούς ασφάλειας και προστασίας,
 - καταργείται αμέσως η πρακτική της επανατοποθέτησης καλυμμάτων στις βελόνες.
2. Όσον αφορά τη δραστηριότητα και την εκτίμηση κινδύνου, ο κίνδυνος έκθεσης πρέπει να μειώνεται στο χαμηλότερο επίπεδο που απαιτείται για να προστατεύεται επαρκώς η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων. Με βάση τα αποτελέσματα της εκτίμησης κινδύνου πρέπει να εφαρμόζονται τα ακόλουθα μέτρα:
- εφαρμόζονται αποτελεσματικές διαδικασίες διάθεσης και τοποθετούνται ασφαλείς από τεχνική άποψη περιέκτες με σαφή επισήμανση για το χειρισμό των αιχμηρών αντικειμένων και των εργαλείων έγχυσης μιάς χρήσης όσον το δυνατόν πιο κοντά στις περιοχές που έχουν αποτελέσει αντικείμενο της εκτίμησης κινδύνου, όπου χρησιμοποιούνται ή ευρίσκονται τα αιχμηρά αντικείμενα,
 - γίνεται πρόληψη του κινδύνου λοιμώξεων με την εφαρμογή ασφαλών συστημάτων εργασίας, με τους εξής τρόπους:
 - α) ανάπτυξη συνεκτικής συνολικής πολιτικής πρόληψης, η οποία καλύπτει την τεχνολογία, την οργάνωση της εργασίας, τις συνθήκες εργασίας, τους ψυχοκοινωνικούς παράγοντες που συνδέονται με την εργασία καθώς και την επίδραση παραγόντων που συνδέονται με το εργασιακό περιβάλλον,
 - β) κατάρτιση,
 - γ) εφαρμογή διαδικασιών για την ιατρική παρακολούθηση, σύμφωνα με το άρθρο 14 της οδηγίας 2000/54/ΕΚ·
 - χρήση ατομικού εξοπλισμού προστασίας.
3. Όταν η εκτίμηση που αναφέρεται στη ρήτρα 5 καταδεικνύει την ύπαρξη κινδύνου για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων λόγω της έκθεσής τους σε βιολογικούς παράγοντες για τους οποίους υπάρχουν αποτελεσματικά εμβόλια, πρέπει να προσφέρεται εμβολιασμός στους εργαζόμενους.
4. Ο εμβολιασμός και, εφόσον απαιτείται, ο επαναληπτικός εμβολιασμός πραγματοποιούνται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο ή/και πρακτική, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού του είδους των εμβολίων.
- Οι εργαζόμενοι ενημερώνονται σχετικά με τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα τόσο του εμβολιασμού όσο και του μη εμβολιασμού,
 - Ο εμβολιασμός πρέπει να παρέχεται δωρεάν σε όλους τους εργαζόμενους και τους φοιτητές που εκτελούν υγειονομικές και συναφείς δραστηριότητες στο χώρο εργασίας.

Ρήτρα 7: Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση

Δεδομένου ότι τα αιχμηρά αντικείμενα θεωρούνται εξοπλισμός εργασίας κατά την έννοια της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ ⁽¹⁾, εκτός από την ενημέρωση και τις γραπτές οδηγίες που παρέχονται στους εργαζόμενους, σύμφωνα με το άρθρο 6 της οδηγίας 89/655/ΕΟΚ, ο εργοδότης λαμβάνει τα ακόλουθα κατάλληλα μέτρα:

- εφιστά την προσοχή στους διάφορους κινδύνους,
- παρέχει επεξηγήσεις όσον αφορά την ισχύουσα νομοθεσία,
- προάγει ορθές πρακτικές όσον αφορά την πρόληψη και την καταγραφή των συμβάντων/ατυχημάτων,
- προβαίνει σε ενέργειες ευαισθητοποίησης αναπτύσσοντας δραστηριότητες και ενημερωτικό υλικό σε συνεργασία με αντιπροσωπευτικά συνδικάτα ή/και τους εκπροσώπους των εργαζομένων,
- παρέχει ενημέρωση σχετικά με διαθέσιμα προγράμματα στήριξης.

Ρήτρα 8: Κατάρτιση

Επιπλέον των μέτρων που προσδιορίζονται στο άρθρο 9 της οδηγίας 2000/54/ΕΚ, παρέχεται κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις πολιτικές και τις διαδικασίες που συνδέονται με τους τραυματισμούς από αιχμηρά αντικείμενα, μεταξύ άλλων για τα εξής:

- την ορθή χρήση ιατρικών συσκευών που περιέχουν μηχανισμούς για την προστασία από τα αιχμηρά αντικείμενα,
- τη διοργάνωση εισαγωγικών σεμιναρίων για όλους τους νέους και τους προσωρινούς υπαλλήλους,
- τον κίνδυνο που συνδέεται με την έκθεση σε αίμα και σε σωματικά υγρά,
- τα μέτρα πρόληψης, όπως τις συνήθειες προφυλάξεως, τα ασφαλή συστήματα εργασίας, τις ορθές διαδικασίες χρήσης και διάθεσης, τη σημασία του εμβολιασμού, σύμφωνα με τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στο χώρο εργασίας,
- τις διαδικασίες αναφοράς, αντίδρασης και παρακολούθησης και τη σημασία τους,
- τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται σε περίπτωση τραυματισμού.

⁽¹⁾ Εν συνεχεία, η οδηγία κωδικοποιήθηκε ως οδηγία 2009/104/ΕΚ.

Οι εργοδότες πρέπει να διοργανώνουν και να παρέχουν κατάρτιση που να είναι υποχρεωτική για τους εργαζομένους. Οι εργοδότες πρέπει να δίνουν άδεια στους εργαζόμενους που υποχρεούνται να συμμετάσχουν σε κατάρτιση. Η εν λόγω κατάρτιση παρέχεται τακτικά, με βάση τα αποτελέσματα της παρακολούθησης, τον εκσυγχρονισμό και τις βελτιώσεις.

Ρήτρα 9: Αναφορά

1. Τούτο περιλαμβάνει την επανεξέταση των διαδικασιών αναφοράς που εφαρμόζονται σε συνεργασία με τους εκπροσώπους των εργαζομένων για θέματα υγείας και ασφάλειας ή/και των αρμόδιων εκπροσώπων των εργοδοτών/εργαζομένων. Οι μηχανισμοί αναφοράς θα πρέπει να περιλαμβάνουν τοπικά, εθνικά και ευρωπαϊκά συστήματα.
2. Οι εργαζόμενοι αναφέρουν αμέσως κάθε ατύχημα ή περιστατικό που σχετίζεται με το χειρισμό αιχμηρών αντικειμένων στους εργοδότες ή/και στον υπεύθυνο ή/και στο πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την ασφάλεια και την υγεία στο χώρο εργασίας.

Ρήτρα 10: Αντίδραση και παρακολούθηση

Πρέπει να προβλέπονται πολιτικές και διαδικασίες για την περίπτωση τραυματισμού από αιχμηρό αντικείμενο. Όλοι οι εργαζόμενοι πρέπει να γνωρίζουν τις εν λόγω πολιτικές και διαδικασίες. Οι διαδικασίες αυτές θα πρέπει να συνάδουν με την ευρωπαϊκή, την εθνική και την περιφερειακή νομοθεσία καθώς και με τις συλλογικές συμβάσεις, ανάλογα με την περίπτωση.

Ειδικότερα, πρέπει να αναλαμβάνεται η ακόλουθη δράση:

- ο εργοδότης μεριμνά αμέσως για την περίθαλψη του τραυματισμένου εργαζομένου, μεταξύ άλλων, με την παροχή προληπτικής αγωγής μετά την έκθεση και τη διενέργεια κάθε αναγκαίας ιατρικής εξέτασης όταν ενδείκνυται για ιατρικούς λόγους, καθώς και με την κατάλληλη παρακολούθηση της υγείας σύμφωνα με τη ρήτρα 6 παράγραφος 2 στοιχείο γ),
- ο εργοδότης διερευνά τις αιτίες και τις περιστάσεις του ατυχήματος/περιστατικού και το καταγράφει, λαμβάνοντας, εφόσον ενδείκνυται, τα αναγκαία μέτρα. Ο εργαζόμενος πρέπει να παρέχει τις σχετικές πληροφορίες την κατάλληλη χρονική στιγμή για να συμπληρωθούν τα στοιχεία που αφορούν το ατύχημα ή το περιστατικό,
- σε περίπτωση τραυματισμού, ο εργοδότης εξετάζει τις ακόλουθες ενέργειες, συμπεριλαμβανομένης της παροχής υποστήριξης στους εργαζόμενους, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, και εξασφαλισμένης ιατρικής αγωγής. Προβλέπεται αποκατάσταση, συνέχιση της σχέσης εργασίας και η δυνατότητα αποζημίωσης ανάλογα με τις εθνικές ή/και τομεακές συμφωνίες ή την εθνική ή/και τομεακή νομοθεσία.

Το απόρρητο όσον αφορά τον τραυματισμό, τη διάγνωση και την αγωγή είναι θεμελιώδες και πρέπει να τηρείται.

Ρήτρα 11: Εφαρμογή

Η παρούσα συμφωνία ισχύει υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών ή μελλοντικών εθνικών και κοινοτικών ⁽¹⁾ διατάξεων που ευνοούν περισσότερο την προστασία των εργαζομένων από τραυματισμούς από ιατρικά αιχμηρά αντικείμενα.

Τα υπογράφοντα μέρη ζητούν από την Επιτροπή να υποβάλει την παρούσα συμφωνία-πλαίσιο στο Συμβούλιο προκειμένου να λάβει απόφαση ώστε να καταστεί η συμφωνία δεσμευτική στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εάν εφαρμοσθεί με απόφαση του Συμβουλίου, σε ευρωπαϊκό επίπεδο και με την επιφύλαξη του αντίστοιχου ρόλου της Επιτροπής, των εθνικών δικαστηρίων και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, η Επιτροπή μπορεί να ζητήσει τη γνώμη των υπογραφό- ντων μερών όσον αφορά την ερμηνεία της.

Τα υπογράφοντα μέρη επανεξετάζουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας πέντε έτη μετά την ημερομηνία της απόφασης του Συμβουλίου, εάν το ζητήσει ένα από τα μέρη της συμφωνίας.

Βρυξέλλες, 17 Ιουλίου 2009.

Για την EPSU
Karen JENNINGS
Για την HOSPEEM
Godfrey PERERA

(1) Ο όρος «κοινοτικός» αντικαταστάθηκε, από την 1η Δεκεμβρίου 2009, από τον όρο «ενωσιακός».